MAATALOUS

Tuottajille maksettava hinta on teollisuudelle ja kaupalle vain harmittava kuluerä, joka pitää saada mahdollisimman pieneksi. **TUOTTAJA MATTI PELTOMÄKI, POMARKKU**

Mansikkakausi alkaa hiljalleen

”Mansikoita kypsyy jo kausikasvihuoneissa ja tunneleissa”, kertoo Hedelmän- ja marjanviljelijäin liiton toimitusjohtaja **Hannu Salo**.

”Harson alla kasvaneet mansikat ehtivät Lounais-Suomesta myyntiin nippa nappa juhannukseksi. Muovitunnelissa kasvatettua vadelmaakin alkaa saada.”

Satokausi perinteiseen aikaan

Lumet sulivat aikaisin ja kevät näytti tulevan varhain. Läpi toukokuun ja vielä kesäkuussakin jatkuneet viileät säät ovat kuitenkin hidastaneet hedelmäpuiden, marjapensaiden ja mansikoiden kehitystä.

”Totuimme jo välillä siihen, että satokausi tulee aikaisin”, Salo sanoo. ”Emme kuitenkaan ole paljon myöhässä 30 vuoden keskiarvosta.”

Kevään ja syksyn märkyys on haitannut jonkin verran varsinkin nuorien mansikkakasvustojen talvehtimista. Juurilahoa ja punamätää näkyy.

”Heinäkuun säät ratkaisevat, kuinka hyvä mansikan sadosta tulee”, Salo toteaa.

Lauha talvi sopi hedelmille ja pensasmarjoille

Herukat, vadelmat ja omenat talvehtivat poikkeuksetta hyvin. Kukinta on runsas.

Tuuli ja viileys haittasivat kukkia pölyttävien mehiläisten lentoa. Kimalaisia on kuitenkin ollut enemmän kuin viime vuonna.

Mehiläiset pölyttivät päärynänkukkia Kontiolahdella reilu viikko sitten.

Puna- ja valkoherukan pölyttyminen saattoi kärsiä kylmistä kukintasäistä. Kohta nähdään, pysyvätkö raakileet kiinni oksissa.

”Korkeita vadelmakasvustoja taas on rasittanut tuuli”, Salo sanoo.

Tuuliset säät ovat haitanneet myös kasvinsuojeluruiskutuksia.

”Alueellisia eroja ei ole niin paljon kuin tavallisina vuosina”, Salo kertoo. ”Pitkän viileän kauden jälkeen sato saattaa kehittyä hyvinkin nopeasti heti, kun ilmat lämpenevät.”

REA PELTOLA

”Pienet tilat on hinnoiteltu ulos lihaketjusta”

37 vuotta sianlihaa tuottanut kertoo lopettavansa, ennen kuin tuotanto alkaa tuottaa pelkkää tappiota.

Kuluttajat ovat paljon enemmän huolissaan sianlihantuottajan toimeentulosta kuin tuottajajärjestöt, pomarkkulainen **Matti Peltomäki** sanoo.

”Viimeksi kuluneen vuoden aikana kymmenet kaupunkilaistuttavani ovat kysyneet minulta, jääkö tuottajalle enää sianlihasta yhtään mitään, kun se on kaupassa niin halpaa.”

Peltomäen tilalla on kasvatettu sikoja yli 65 vuotta, joista 37 hänen isännyytensä aikana. Nyt menossa on viimeinen vuosi, sillä kannattavuus on painunut pohjamutiin.

”Yhteistyökumppanit ovat alkaneet hinnoitella oman osuutensa sianlihasta niin suureksi, että tuottajalle ei jää enää oikein mitään. Pienet tilat on hinnoiteltu ulos lihaketjusta.”

Peltomäellä oli parhaimmillaan kuutisenkymmentä emakkoa. Melkein kaikki porsaat lihotettiin itse.

Tuotantokustannukset on tilalla vedetty minimiin jo aikaa sitten. ”Velattomalla muovikauhalla lipotaan sioille omasta viljasta tehtyä jauhoa”, hän kuvaa.

Säästäväisyyskään ei nykyisillä tuottajahinnoilla auta.

Oheisessa taulukossa on Peltomäen omalta tilaltaan kokoamia lihasian perushintoja vuoden 2012 alusta.

Emakon hinta kuulostaa vitsiltä

Toukokuussa tilalta lähtivät viimeiset seitsemän emakkoa. ”Sain niistä kuusi senttiä kilolta. Tili 200-kiloisesta emakosta oli 12 euroa plus arvonlisävero.”

Peltomäki kertoo soittaneensa teurastamoon kysyäkseen, onko hinta todella aivan oikein laskettu.

”Vastaus oli, että sinulla oli tuuria, kun myit siat toukokuussa. Kesäkuun alusta emakon hinta tippui neljä senttiä. 200-kiloisesta terveestä emakosta saisi nyt neljä euroa plus alv.”

JUSSI PARTANEN

Emakot ovat jo lähteneet. Torstaina Matti Peltomäen tilalta lähti kuorma lihasikoja.

Karjun myyjä ei saa tiliä vaan laskun, Peltomäki toteaa.

”Se on kuitenkin pienempi kuin Honkajoen raatokeräilystä, joten karju on parempi laittaa teuraaksi”, Peltomäki perustelee.

Miksi kuluttajalle ei kerrota tuottajahintaa?

Peltomäki toteaa, ettei ole luonteeltaan valittaja eikä ole hakemassa syyllisiä eikä selityksiä. ”Tosiasiat otetaan vastaan ja toimitaan niiden mukaan.”

Moni asia sikaketjussa kuitenkin harmittaa. ”Esimerkiksi se, että julkisuudessa esitetyt sianlihan tuottajahinnat ovat harhaanjohtavia. Ihmettelen, miksei totuutta tuottajahinnan kehityksestä kerrota.”

Taustalla saattaa vaikuttaa se, että moni tuottajia edustava henkilö toimii myös lihanjalostusteollisuuden tai kaupan hallintoelimissä, Peltomäki arvioi.

”Aina on jonkun muun etu ja kate tärkeämpi kuin alkutuottajan, joka tekee eniten ja saa vähiten. Tuottajille maksettava hinta on teollisuudelle ja kaupalle vain harmittava kuluerä, joka pitää saada mahdollisimman pieneksi.”

SATU LEHTONEN

Sikatilojen määrä ja sianlihan tuotanto Suomessa

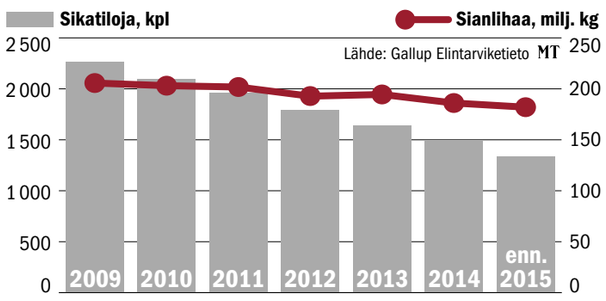

Sikatilat vähenevät nopeasti, tuotanto hitaasti

Lähes joka kolmas sikatila on lopettanut toimintansa tällä vuosikymmenellä. Suomen Gallup Elintarviketiedon mukaan Suomessa oli vuonna 2010 sikatiloja 2 100 kappaletta. Viime vuonna luku oli enää 1 490.

Sianlihan tuotantomäärä ei ole vähentynyt yhtä vauhdikkaasti, sillä tuotanto keskittyy yhä suurempiin yksiköihin. Tuotanto väheni vuodesta 2010 vuoteen 2014 kahdeksan prosenttia.

Kotimainen tuotanto ja kulutus ovat nyt hyvin lähellä toisiaan.

SATU LEHTONEN

Sianlihan hinta tammikuussa 2012–2015

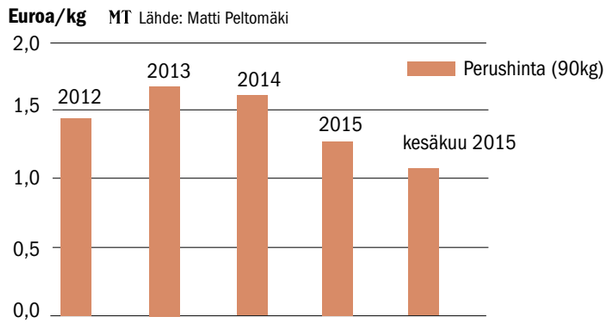

Kuviossa vähän keskikokoa pienemmälle yhdistelmäsikalalle maksettu 90-kiloisen sian perushinta ilman laatulisiä tai -vähennyksiä ja arvonlisäveroa.

Satoarviot kasvavat epäilyistä huolimatta

Markkinoilla vellovat huolet Yhdysvaltojen sateiden vaikutuksesta viljasatoon eivät näy Yhdysvaltain maatalousministeriön Usdan kuukausikatsauksessa. Viime viikolla julkaistussa raportissaan Usda nosti Yhdysvaltojen ja koko maailman satotoiveita entisestään kaudella 2015–2016.

Arvioita vehnäsadosta nostettiin Yhdysvalloissa, Euroopassa, Venäjällä ja Ukrainassa. Australian ennuste pidettiin ennallaan ja El Niño -sääilmiön vaikutuksia tarkkaillaan.

Korotuksista huolimatta maailman vehnäsadon ennustetaan kuitenkin olevan viime vuotta pienempi.

Usda nosti myös arvioitaan Etelä-Amerikan maissisadosta kaudella 2014–2015.

Raportin julkaisun jälkeen keskiviikkona ja loppuviikosta viljapörsseissä oli laskua.

Markkinoilla kuitenkin arvioidaan, että Usda ei välttämättä ole ottanut huomioon kaikkein viimeisimpiä säätapahtumia ja voi olla liian optimistinen. Satokausi on joka tapauksessa kesken ja mitä vain voi vielä tapahtua.

Markkinoita pitää varpaillaan Yhdysvaltoja vaivannut märkyys, Keski-Euroopan ja Kanadan kuivuus sekä El Niñon mahdollisuus Australiassa.

Pariisin viljapörssissä syyskuun vehnänoteeraus kiikkui 180 euron molemmin puolin perjantaina. Rapsin elokuun noteeraus pysytteli yli 370 euron.

Kotimaassa ostotarjouksissa oli viime viikolla vähäisiä muutoksia.

TUURE KIVIRANTA

Viljojen ostohintoja euroa/tonni, alv 0 %

Osa hinnoista päivän hintoja, osa viikkohintoja

Vehnä	
Agrimarket	161 ⇆
Avena	158–160 ⇆
Fazer 1)	155–157 ⇆
Helsingin Mylly 2)	165 ⇆
Helsingin Mylly 3)	140 ⇆
Kesko	149–158 ⇆
Kinnusen Mylly	165 ⇆
Myllyn Paras	158 ⇆
Raisioagro	158 ⇆
Viking Malt (mallas)	161 ⇆
Luomuvehnä	
Agrimarket	210 ⇆
Fazer (valk. väh. 12 %)	240–245 ↑
Rehuvehnä	
Agrimarket	130–136 ⇆
A-Rehu	133–142 ⇆
Avena	130–138 ⇆
Kesko	122–136 ⇆
Kinnusen Mylly	115 ⇆
Raisioagro	129–140 ⇆
Satarehu	140 ⇆
Luomurehuvehnä	
Agrimarket	140–158 ⇆
Raisioagro	170 ⇆
Rehuohra	
Agrimarket	129–135 ⇆
Altia	135 ⇆
A-Rehu	123–131 ⇆
Avena	119–131 ⇆
Kesko	114–131 ⇆
Kinnusen Mylly	130 ⇆
Raisioagro	129–132 ⇆
Mallasohra	
Agrimarket	145–148 ⇆
Raisioagro	148 ⇆
Viking Malt (mallas & ents.)	148 ⇆
Luomumallasohra	
Agrimarket	205 ⇆
Elintarvikeohra	
Viking Malt	138 ⇆
Luomurehuohra	
Agrimarket	155 ⇆
Rehukaura	
Agrimarket	125–129 ⇆
–vienti, myllykaura	127–129 ⇆
A-Rehu	115–122 ⇆
Avena (elintarvikek.)	110–124 ⇆
Kesko (vienti)	121–129 ⇆
Kinnusen Mylly	125 ⇆
Raisioagro	95–100 ⇆
Satarehu	121 ⇆
Suurimokaura	
Fazer	129–132 ⇆
Helsingin Mylly	135 ⇆
Myllyn Paras	134 ⇆
Raisioagro	131 ⇆
Luomukaura	
Agrimarket	220 ⇆
Fazer (suurimo)	251–258 ↑
Helsingin Mylly (suurimo)	225–240 ⇆
Polar bio oats	230 ⇆
Luomurehukaura	
Agrimarket	132–155 ⇆
Kinnusen Mylly	180 ⇆
Ruis	
Agrimarket	175 ⇆
Avena	179 ⇆
Fazer 2)	176–178 ⇆
Kinnusen Mylly 3)	185 ⇆
Myllyn Paras	180 ⇆
Raisioagro	177 ⇆
Luomuruis	
Agrimarket	298 ⇆
Fazer	305–310 ↑
Kevätrypsi ja -rapsi	
Avena	354–374 ⇆
Luomurypsi	
Agrimarket	500–550 ⇆
Härkäpapu	
Agrimarket	200 ⇆
Raisioagro	215 ⇆
Luomuhärkäpapu	
Agrimarket	265 ⇆
Raisioagro	290–300 ⇆
Luomurehuherne	
Agrimarket	282–300 ⇆
Luomuruokaherne	
Agrimarket	360 ⇆
Luomuspeltti	
Birkkalan tila	600 ⇆

Hinta noussut ↑ pysynyt ennallaan ⇆ laskenut ↓ viikon takaisesta.

1) Sako vähintään 180. 2) Valkuainen vähintään 12,8 tai yli, sako vähintään 220. 3) Valkuainen 11–12,5, sako vähintään 220.

Hintatiedot ostajilta

Porsastuottajille uusi seurantaohjelmisto

Porsastuotannon seurantaan on kehitetty tuottajien työtä helpottava seurantaohjelmisto.

Figen Oy:n kehittämä Possunet on tablettikäyttöinen. Kehitystyössä ja sen testauksessa on pyritty huomioimaan tuottajien mielipiteet ja toiveet.

Eurajokelainen testikäyttäjä **Hannu Tarkki** kertoo Figen Oy:n tiedotteessa olevansa tyytyväinen kehitystyöhön ja ohjelman helppouteen.

”Käytännössä kuljen tabletin kanssa sikalassa ja ryhmätoimintoja hyödyntäen tallennan päivittäin sikalan tapahtumat ohjelmaan”.

Figen Oy:n toimitusjohtaja **Timo Serenius** toteaa tiedotteessa, että tiedon kerääminen tuotannon eri vaiheista on elintärkeää ketjun hallinnan ja läpinäkyvyyden kannalta. Serenius muistuttaa, että tuottajaa ei tule kuitenkaan kuormittaa liikaa ja siksi ohjelmasta on haluttu tehdä helppokäyttöinen.

Yhtiö aikoo panostaa ohjelmiston kehitystyöhön.

”Ohjelmaa tullaan kehittämään jatkuvasti ja olemme kiitollisia kaikista tuottajien ja sidosryhmien kommenteista”, toteaa Serenius.

TYTTI TERMONEN

Harrastekalkkunoilla ja -kanoilla mykoplasmaa

Harrastekalkkunoilla ja -kanoilla on havaittu mykoplasmaa ensimmäistä kertaa Suomessa. Tuotantosiipikarjassa tautia ei ole ilmennyt.

Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran tutkimuksissa varmistui, että kolmen harrastesiipikarjatilan kalkkunoissa ja kanoissa esiintyi mykoplasmaa. Tilat sijaitsevat eri puolella Suomea.

Mycoplasma gallisepticum aiheuttaa siipikarjassa tarttuvan hengitystietulehduksen. Bakteeriin ei ole hoitoa. Lintu voi jäädä kantajaksi eliniäkseen.

Siipikarjan mykoplasma ei tartu ihmisiin, mutta tauti voi levitä ihmisten välityksellä.

Osalla linnuista oli selviä hengitystieoireita kuten aivastelua, sierain- ja silmävuotoa sekä kalkkunoilla poskionteloiden turvotusta. Lintujen siirtäminen on kielletty, jotta taudin leviäminen voidaan estää.

Mykoplasmatartunnan alkuperän selvittäminen jatkuu. Myös muilta harrastesiipikarjatiloilta tutkitaan nyt näytteitä tartuntaan viittaavien oireiden vuoksi.

Tauti on yleinen Euroopassa. Tartuntaa esiintyy myös Ruotsissa harrastesiipikarjassa mutta ei tuotantosiipikarjassa.

Siipikarjan hengitystietulehdusten aiheuttajia on useita. Vakavin niistä on lintuinfluenssa. Jos linnuilla havaitaan oireita, omistajan on heti otettava yhteyttä kunnaneläinlääkäriin taudin syyn selvittämiseksi, Evira muistuttaa.

SATU LEHTONEN